

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål er at gennemføre en gennemgribende revision af anklagemyndighedens struktur med henblik på at opnå en mere tidssvarende og hensigtsmæssig kompetencefordeling inden for anklagemyndigheden og dermed en bedre udnyttelse af anklagemyndighedens ressourcer.

Den nuværende struktur inden for anklagemyndigheden bygger i hovedtrækkene på regler, der blev indført ved retsplejeloven af 1916. Den gældende organisation hviler således i vidt omfang på forudsætninger fra tiden omkring retsplejelovens tilblivelse.

Forslaget indebærer, at den nuværende adgang til at få prøvet en afgørelse gennem fire instanser inden for anklagemyndigheden erstattes af et to-instanssystem, således at der i overensstemmelse med det almindelige princip i dansk ret alene er adgang til at påklage en afgørelse én gang til den umiddelbart overordnede myndighed. Endvidere fastsættes en klagefrist på 4 uger for klage over afgørelser truffet af anklagemyndigheden.

I tilknytning til spørgsmålet om rekursbegrænsning foreslås retsplejelovens kapitel 10 og kapitel 64 om anklagemyndighedens organisation og opgaver samlet i et nyt kapitel 10.

Forslaget indebærer endvidere, at den gældende hovedregel, hvorefter påtalekompetencen tilkommer statsadvokaterne, ændres, således at påtalekompetencen som udgangspunkt henhører under politimestrene, mens statsadvokaterne påtaler nævningesager og ankesager, som føres i landsretten. På grundlag af en gennemgang af de enkelte bestemmelser i straffeloven foreslås det, at lovovertredelser af særlig grovhed eller særlig samfundsmæssig betydning m.v. ved bestemmelse i retsplejeloven undergives statsadvokaternes påtalekompetence, mens der i øvrigt ved administrative regler fastsættes bestemmelse om fordelingen af påtalekompetencen mellem politimestrene og statsadvokaterne. Endvidere foreslås det, at alle særregler om påtalekompetencen, f.eks. retsplejelovens bestemmelser om, at påtale i visse sa-

ger kun kan ske efter beslutning af rigsadvokaten eller justitsministeren, samles i et administrativt regelsæt.

I tilknytning hertil foreslås enkelte yderligere ændringer af bestemmelser i retsplejeloven, som vedrører påtalen, herunder af reglerne om påtaleundladelse, som i sin nuværende udformning indeholder flere uklarheder, samt af de bestemmelser i straffeloven, som indeholder regler om påtalekompetence.

Som følge af forslaget om ophævelse af den gældende sondring mellem politisager og statsadvokatsager foreslås en del af retsplejelovens regler om procesmåden, herunder bl.a. reglerne om domsmænds medvirken og tiltale ved landsret og byret, ændret.

De foreslåede ændringer er udformet således, at ændringen af reglerne om påtalekompetencen ikke får videregående følger i forhold til de gældende regler om procesmåden.

I tilknytning til forslaget om ændrede regler for domsmænds medvirken foreslås en ændret udformning af retsplejelovens kapitel 62 om retternes virkekreds i straffesager, således at det tydeligere fremgår, at sagerne som udgangspunkt behandles ved byretten i 1. instans.

1.2. Lovforslaget bygger på Retsplejerådets forslag i betænkning nr. 1194/1990 om anklagemyndighedens struktur.

Justitsministeriet finder ligesom Retsplejerådet, at det for at sikre, at anklagemyndigheden fortsat kan fungere som en moderne og effektiv del af statsadministrationen, er nødvendigt, at der søges gennemført en revision af anklagemyndighedens struktur.

En vis decentralisering af anklagemyndighedens arbejdsopgaver i form af en kompetenceoverførsel fra de regionale statsadvokater til de lokale politimesterembeder må efter Justitsministeriets opfattelse anses for ønskelig og i overensstemmelse med principperne for en moderne forvaltning. Samtidig kan en modernisering og forenkling af rekursadgangen inden for anklagemyndigheden, således at det gældende 4-instansprincip ophæves, bidrage til en hur-